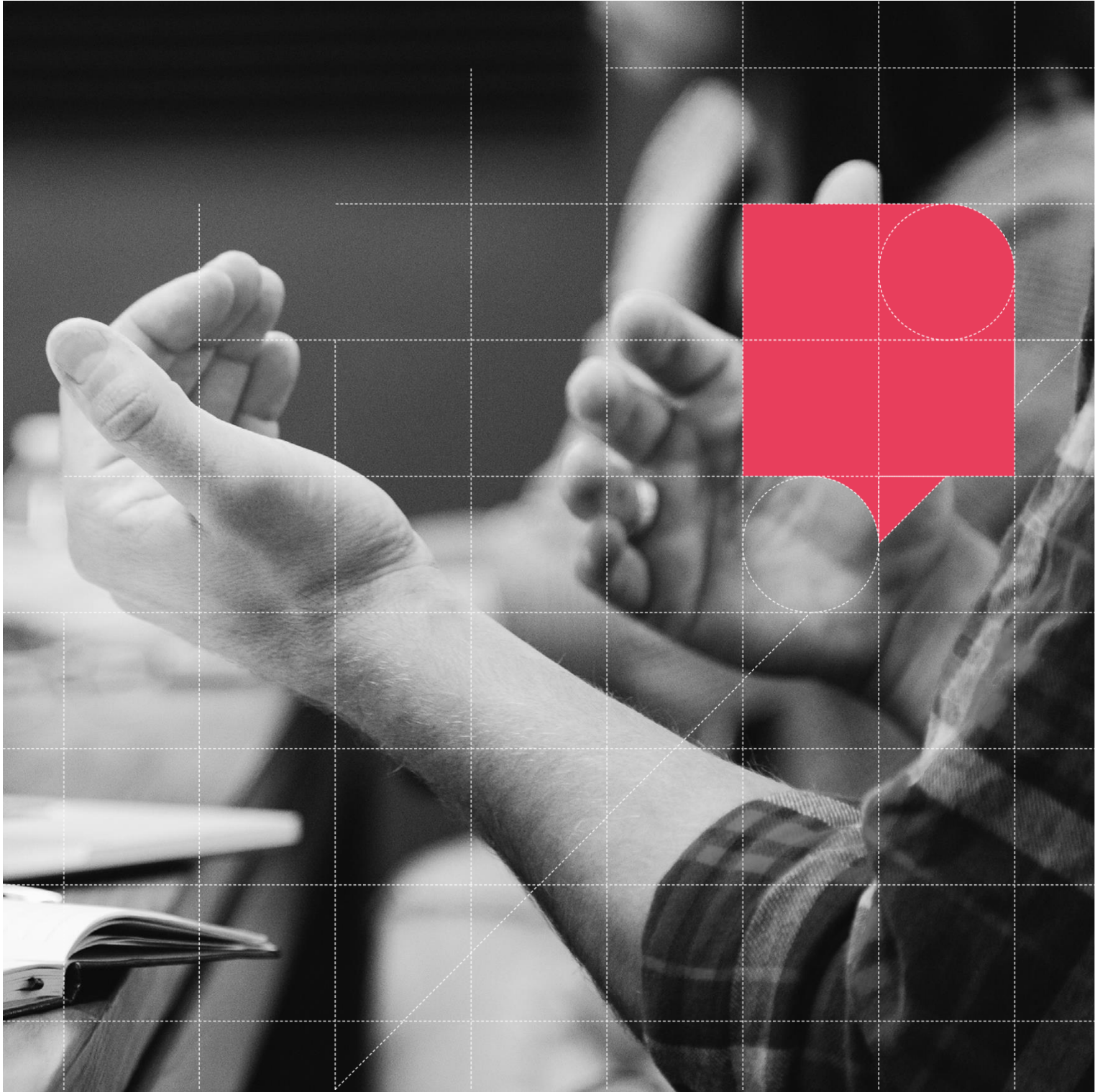

Regelrådets uttalelse

Om: **Endringer i utlånsreguleringen**

Ansvarlig: **Finansdepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Finansdepartementet

Deres ref.:
20/2760

Vår ref.:
20/00204

Vår saksbehandler:
Sekretariatet

Dato:
9.11.2020

Uttalelse

Om: **Endringer i utlånsreguleringen**
Konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Regelrådets vurdering av forslag om utvidet virkeområde for utlånsreguleringen

Finansdepartementet har sendt Finanstilsynets forslag til endringer i utlånsreguleringen på høring. Finanstilsynet foreslår å videreføre forskriftsreguleringen av bankenes utlånspraksis. Videre foreslår Finanstilsynet å samle kravene til bankenes utlånspraksis i én felles forskrift, og utvide virkeområdet til også å omfatte lån med pant i andre eiendeler enn bolig.

Regelrådet uttaler seg kun til den delen av forslaget som gjelder utvidelsen av virkeområdet til også å gjelde lån med pant i andre eiendeler enn bolig. Regelrådet mener at dette forslaget kan ha virkninger for næringsvirksomhet i mange enkeltpersonforetak, og at dette forholdet ikke er tilstrekkelig utredet i henhold til kravene i utredningsinstruksen pkt. 2-1 og 2-2. Regelrådet mener at dette forslaget bør utredes grundigere både når det gjelder alternativer til regulering, beskrivelse av berørt næringsliv, virkninger for næringslivet og begrunnelse for valgt tiltak.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

Finansdepartementet har bedt Finanstilsynet om å vurdere om boliglånsforskriften og forbrukslånsforskriften bør videreføres, og om reguleringen bør utvides til å omfatte lån som i dag ikke er underlagt forskriftskrav. Finanstilsynet foreslår å videreføre forskriftsreguleringen av bankenes utlånspraksis på ubestemt tid, men med enkelte endringer. Tilsynet foreslår å samle kravene til bankenes utlånspraksis i én felles forskrift, og å utvide virkeområdet til også å omfatte lån med pant i andre eiendeler enn bolig.

Finanstilsynet foreslår å innføre en del begrensninger for bankenes utlånspraksis for lån med pant i andre eiendeler enn bolig. Tilsynet foreslår blant annet at grensen for gjeld i forhold til inntekt (maksimal gjeldsgrad) reduseres fra 5 til 4,5 ganger årsinntekt. Videre foreslås en maksimal løpetid på lånene på 5 år. Finanstilsynet foreslår at det ikke skal gis en fleksibilitetskvote for andre lån enn boliglån.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Finanstilsynet foreslår at den nye utlånsforskriften skal gjelde på ubestemt tid og at virkeområdet utvides til å omfatte lån med pant i andre eiendeler enn bolig. Den nye forskriftens virkeområde er foreslått å være fysiske personer, herunder enkeltpersonforetak. Regelrådet viser til at det er et stort antall enkeltpersonforetak i Norge, og at mange av disse driver næringsvirksomhet som kan bli berørt av forslaget. Berørte næringer kan for eksempel være maskinentreprenører og andre innen bygg- og anlegg, transport, jordbruk, skogbruk og fiske. Etter Regelrådets vurdering er det grunn til å tro at begrensningen til 5 års løpetid for lån som ikke har pant i bolig vil kunne påvirke mulighetene enkeltpersonforetak har til å finansiere større kapitalgjenstander, for eksempel maskiner, til virksomheten.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

Vi presiserer at Regelrådet kun uttaler seg til den delen av forslaget som gjelder utvidelse av virkeområdet til også å gjelde lån med pant i andre eiendeler enn bolig.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Det fremgår at forslaget berører enkeltpersonforetak. Etter Regelrådets vurdering mangler utredningen en beskrivelse av berørte enkeltpersonforetak. Det vil si hvilke bransjer som vil bli berørt, informasjon om bruken av pant og informasjon om avtalt nedbetalingstid for ulike lån.

Regelrådet mener at virkninger på berørt næringsliv ikke er tilstrekkelig utredet. Etter Regelrådets vurdering burde det vært utredet om forslaget kan forverre enkeltpersonforetaks investeringsmuligheter, og om innstramningen kan medføre at bedriftsøkonomiske lønnsomme investeringer ikke blir utført. Finanstilsynet kunne sagt mer om virksomhetenes muligheter til å få lån til investeringer ved andre former for pant, eller ved å skifte selskapsform til for eksempel aksjeselskap, og kostnader knyttet til dette, for eksempel gebyrer.

I utkastet til ny forskrift fremgår det at forskriften ikke gjelder pant i driftstilbehør og varelager, jf. panteloven § 3-4, § 3-8, § 3-9, § 3-10 og § 3-11. Regelrådet savner en vurdering av om denne formen for pant kan være dyrere og/eller vanskelig tilgjengelig for enkeltpersonforetak enn salgspant.

3.2. Konkurransenvirkninger for næringslivet

Finanstilsynet mener at den foreslåtte utvidelsen av virkeområdet vil bidra til likere konkurransevilkår mellom finansforetak. Regelrådet antar at en begrensning i løpetid til fem år for lån som ikke har pant i bolig kan ha konkurransevirkninger, både i markedene for de kapitalvarene som finansieres og i næringene som bruker relativt kostbare maskiner og utstyr.

3.3. Alternative tiltak

Regelrådet kan ikke se at det er vurdert alternativer til begrensningen på 5 års løpetid for lån som ikke har pant i bolig. Etter vår vurdering burde det vært utredet alternativer, og virkninger av ulike alternativer for løpetid. Tilsynet viser til regulering i andre land. Regelrådet merker seg at ingen av de landene det vises til i høringsnotatet ser ut til å ha en tilsvarende streng regulering på løpetid.

3.4. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Tilsynet tilrår at ny utlånsforskrift skal tre i kraft 1.1.2021 for å erstatte gjeldende regulering uten opphold. Regelrådet har forståelse for at man ikke ønsker opphold i gjeldende regulering når det gjelder bolig- og forbrukslån, men vil påpeke at dette er kort tid til tilpasning når det gjelder det nye virkeområdet. Regelrådet kan ikke se at andre forutsetninger for en vellykket gjennomføring er vurdert.